

κατασκευὴν τοῦ ἀριθμοῦ 6,000 ἐργάτας καὶ δύω πρὸς τούτους χιλιάδας ὑπαλλήλων, τὴν συντήρησιν καὶ τὸν φωτισμὸν ἐπιμελουμένων.

Οὐ μόνον ἡ βιομηχανία παρέχει εἰς τὰς κοινωνίας τὰ θαυμάσια αὐτῆς καὶ ὠφέλιμα προϊόντα, ἀλλὰ πορίζει τὰ πόδες τὸ ζῆν καὶ εἰς μυριάδας ἐργατῶν. Ἡ ἔξαπλωσις τῶν μηχανῶν, τῶν βιομηχανικῶν τούτων ἐργαλείων τῶν πεποιητικῶν ἔθνῶν, παρήγαγεν ὡς πρὸς τοῦτο καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα.

Κατὰ τὰς ἐπισήμους στατιστικὰς ἡ δύναμις τῶν ἐν Γαλλίᾳ νῦν ἐργαζομένων ἀτμομηχανῶν ἀνέρχεται εἰς 1,500,000 ἵππων ἀτμοῦ, ἤτοι 4,500,000 ἵππων ὑποζυγίων, ἰσοδύνυμούντων πρὸς τὴν ἐργασίαν 31,590,000 ἀνθρώπων. Ὁ ἀριθμὸς δὲ οὗτος ὑπερβαίνει δεκάκις τὸν εὐέχοντα βιομηχανικὸν πληθυσμὸν τῆς Γαλλίας, καθότι ὁ βιομηχανικὸς οὗτος πληθυσμὸς ἀνέρχεται τὴν σήμερον εἰς 8,400,000, συμπεριλαμβανομένων τῶν γυναικῶν, τῶν παιδίων καὶ τῶν γερόντων· ἐκ τούτων δὲ οἱ 3,200,000 μόνον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐργάται ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἐάν ἐνήθετο διὰ τῆς χειρὸς ὅλον τὸ βαρυβάριον νῆμα, τὸ ὄποιον ἡ Ἀγγλία κατασκευάζει κατ' ἕτος διὰ τῶν αὐτοκινήτων (self-acting) μηχανῶν, νηθούσαν 1000 ὀμοῦ κλωστάς, ἥθελον ἐπαγχοληθῆ 91 ἐκατομμύρια ἀνθρώπων, ἤτοι τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Εὐρώπης. Γυνὴ ἐπιτηδείως πλέκουσα δύναται νὰ πλέξῃ διὰ μὲν τῆς χειρὸς 80 βροχίδιας ἀνὰ λεπτόν· διὰ δὲ τοῦ κυκλοτεροῦς μηχανήματος (métier circulaire) 480,000.

Μνημονεύοντες τοὺς καταπληκτικοὺς τούτους ἀριθμοὺς, δρεῖλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τοὺς ὅπδας τῆς ἴστορίας λησμονηθέντας μεγάλους ἐργάτας, τοὺς καθιερώσαντας διὰ τῆς καρτερίας αὐτῶν καὶ τῆς μεγαλοφυΐας τὴν βασιλείαν τῶν μηχανῶν. Οἱ πλεῖστοι αὐτῶν παρεγγνωρίσθησαν καὶ κατεδίχθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ τέτον, καὶ ἔζησαν ἀτυχεῖς.

Ἡ ἴστορία τοῦ περιφήμου κουρέως τοῦ Πρέστον, τοῦ ἐφευρόντος τὰς πρώτας κλωστικὰς μηχανάς, παρέχει ἡμῖν πρῶτον παράδειγμα.

Οἱ Ριχάρδος Ἀρκράιτ (Arkwright), γεννηθεὶς ἐν τῇ κομητίᾳ τοῦ Λάνκαστερ ἐν Ἀγγλίᾳ, τὴν 23 Δεκεμβρίου 1732, τοσοῦτον ἡτο πτωχὸς κατὰ τὴν νεότητά του, ὥστε ἡναγκάσθη νὰ γίνῃ ὑπηρέτης κουρέως. Ἀποταμιεύσας δέλγια χρήματα συνέστησεν ἐν Μάντσεστερ μικρὸν κουρεῖον μετὰ τῆς ἔξις ἐπιγραφῆς: «*Eis tōr ὑπόγειον κουρέα-ξυρίζει ἀρτὶ δύω σοιδίων*». Οἱ ἄλλοι κουρεῖς ἐνώπιον τοῦ τοιούτου συναγωνισμοῦ κατέβιβασαν τὰς τιμάς των. Οἱ Ἀρκράιτ, ἵνα μὴ ἐλαττωθῇ τῶν συναδέλφων του, ἐμπαταίωσε πάντα συναγωνισμὸν ὕστε πως τροποποιήσας τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἐρ-

γαστηρίου του: «*Er καὶ λὸν ξύρισμα ἀρτὶ ἐρδὸς σοιδίου*».

Δὲν πιστεύομεν δὲ κουρεὺς νὰ ἐπλούτησε τοιαύτην δρίστας τιμὴν, ἥρξατο δὲ περιερχόμενος τὴν χώραν καὶ ἐμπορευόμενος κόμιας, ἢς παρὰ νέων χωρικῶν ἥγορχε, καὶ πωλῶν καθοδὸν βαρήν ὑπ' αὐτοῦ κατασκευάζουμένην. Εἶχε δὲ κλίσιν ἔκτακτον πρὸς τὴν μηχανικὴν καὶ κατεσκεύαζε κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως πρωτότυπα μηχανῶν. Ἀπαντήσας κατά τινα περιοδείαν τὸν ὠρολογοποιὸν Καὶ, ἀπέκτηπε παρ' αὐτῷ τὰς ἐλλειπούσας αὐτῷ στοιχειώδεις γνώσεις καὶ ἐπειδόθη εἰς τὴν μηχανοποίην. Ὁ Ἀρκράιτ εἶχε δραστηρότητα ἀκαταπόνητον καὶ εἰργάζετο καὶ ἐκάστην ἀπὸ τῆς τετάρτης πρωΐνης μέχρι τῆς ἐννάτης ἐπεριυηῆς ὥρας, καίτοι δὲ πεντέστατος ὥν καὶ ῥακένδυτος, κατώρθωσεν ὅμως νὰ κατασκευάσῃ τὴν βοηθείαν τοῦ Καὶ τὸ πρωτότυπον τῆς πρώτης βαμβακοκλωστικῆς μηχανῆς, ἐκθέσας αὐτὴν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ἀμίσθου σχολῆς τοῦ Πρέστον. Ἡ τύχη ἐφάνη τέλος ευνοϊκὴ πρὸς τὸν καρτερικὸν ἐργάτην. Τῷ 1769 τῇ συνδρομῇ πλουσίων τινῶν βιομηχάνων ἔλαβεν ἔγγραφον εὑρητεχνίας καὶ συνέστησε κλωστήριον βάμβακος ἐν Νοτιγγάμ, ἐπειτα δὲ ἐν Κρόμφορδ (Derbyshire), καὶ τέλος πλησίον τοῦ Χόρλεϋ. Μετά τινα χρόνον οἱ καταστηματάρχαι τοῦ Lancashire συνησπίθησαν κατὰ τοῦ Ἀρκράιτ, οἱ ἐργάται εἰς μίσος κατ' αὐτοῦ μποκινούμενοι ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς ἔχθριν, διτις διὰ τῶν μηχανῶν ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ ἐλάττωσιν εἰς τὰ ἡμερομίσθια, ἀπεράσισαν δὲ νὰ τὸν καταστρέψουσι. Τὸ ἐργοστάσιόν του ἐλεγκατήθη ὑπὸ πλήθους ἐμμανοῦς. Ὁ Ἀρκράιτ οὐδόλως πτονθεὶς ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας του, τὰ δὲ προϊόντα του ἦσαν ἀνώτερα τῶν ἄλλων. Οἱ ἐμπόροι τοῦ Lancashire ἤρνθησαν ν' ἀγοράσωσιν αὐτὰ, καὶ ἀπορρίψαντες τὰς μηχανάς του συνηνώησαν ὅπως καταβάλωσιν αὐτὸν ἐνώπιον τῶν δικαιστηρίων, ἀλλ' οὐδὲν ἵσχυσε νὰ κλονίσῃ τὴν καρτερίαν τοῦ μεγάλου κλώστου, διτις ἐπὶ τέλους ἐθριάμβευσε. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του εἶδε τὴν πλήρη τῶν ἐργῶν αὐτοῦ ἐπιτυχίαν. Πλεῖστα κλωστήρια ἐδρύθησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσί του εἰς τινὰ διαμερίσματα τῆς Σκωτίας, οἱ δὲ ἀντίπαλοί του ἀναγκασθέντες νὰ ὑποχωρήσωσι παρεδέχθησαν τὴν μηχανήν του, χρησιμεύσουσαν ἔτι καὶ νῦν.

Οἱ Ἀρκράιτ τοσοῦτον εἶχεν ἴσχυρὰν τὴν θελητικήν, ὥστε πεντηκονταύητης ὥν ἔμαθε μόνος τὴν γραμματικὴν καὶ δρθιογραφίαν. Ἀτσχοληθεὶς μέχρι τῆς ἐποχῆς εἰς μόνην τὴν μηχανικὴν καὶ εἰς τὴν σύστασιν ἐργοστασίων, ἡτο ἀξιοίρος καὶ αὐτῶν τῶν πρώτων τῆς φιλολογίας σοιχείων. Ὁ θεμελιωτὴς τῶν νεωτέρων τεχνουργείων, διτις, ὡς εἰδόμεν, διέστη ἐπὶ τινὰ χρόνον καὶ ἀτυχίαν καὶ καταδρομὴν, ἀπέθανεν ἐν μέσῳ τῶν τιμῶν καὶ τοῦ πλούτου τὴν 3 Αὔγουστου 1792, ἀφή-

‘Ο Le Sage δὲν ήδύνατο ν’ ἀκούη εἰμὴ διὰ τῆς βοηθείας μικροῦ τινος συριγγίου, ὅπερ προσήρμοζεν εἰς τὸ οὖς του. « Ήδον δὲ εὐεργέτης μου, ἔλεγε πρός τινα τῶν φίλων του, σύρων τὸ σαλπίγγιον τοῦτο ἐκ τοῦ θυλακίου του. Υπάγω εἰς οἰκίαν τινά, ὅπου βλέπω νέα πρόσωπα· εἶναι ἐλπὶς διτε μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσι καὶ τινες νοήμονες; μεταχειρίζομαι τὸ συρίγγιον μου. Βλέπω εὖ ἔναντίας διτε εἶναι ὅλοι ἀνόρτοι; τὸ τυλίσσω καὶ τὸ βάλλω εἰς τὸ θυλάκιον μου, λέγων: “Αν ἡμπορῆς, κάμε με νὰ πλήξω». ΙΩΝΑΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Προκειμένου περὶ ταύτων, τοὺς θαυμάζομεν, διταν ἀναπτύσσωσι τὴν οὔραν καὶ διτε τὴν φωνὴν των. Προκειμένου περὶ ὑπουργῶν, συμβάνει τὸ ἀκριβῶς ἐναντίον.

* * * Οἱ ἄνθρωποι τρέχουσιν ἐπὶ τεθρίππου διώκοντες τὴν εὐτυχίαν, ἐν ᾧ αὔτη θεδίζει πεζή, . . . καὶ ἵσως ἀνυπόδητος.

* * * Οἱ ἄνθρωποι φειδωλεύονται τὴν ὑγείαν των, διταν εἶναι δλίγη, καὶ τὰ πλούτη των, διταν εἶναι πολλά.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** ‘Υπολογίζονται εἰς πλείονα τῶν 10 ἑκατομμυρίων φράγκων τὰ εἰςπραχθέντα ἐκ τῆς ἔξαγωγῆς τεχνητῶν μαλλίων ἐν Γαλλίᾳ κατὰ μόνον τὸ ἔτος 1873. Ἐκτοτε δὲ ἀριθμὸς οὗτος ηὔξησε σημαντικῶς. Ἡ Γαλλία, ήτις προηγήθευε δόλον τὸν κόσμον τὰ ἀντικείμενα τῶν νεωτερισμῶν αὐτῆς, προμηθεύει αὐτὸν καὶ μὲ τοὺς τεχνητοὺς πλοκάμους τῆς κόρυτος. Υπάρχουσιν ἐκεῖ ἔμποροι περισσεύοντες οὐδὲν ἄλλο έργον ἔχοντες ἢ νὰ μεταβαίνωσιν ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, νὰ ἐπισκέπτονται τὰς ἐμπορικὰς πανηγύρεις, ἵνα προτείνωσιν εἰς πτωχὰς νεάνιδας νὰ ἀνταλλάξωσι τὰς κόρμας των ἀντὶ ἐσθήτων, σαλίων, ἢ ἄλλων διαφόρων ἀντικειμένων, τὰ δόποια ταῖς ἐπιδεικνύουσιν. Εἵς τινας κοινότητας τὸ πρᾶγμα κατήντησε πλέον ἔξις, καὶ κατὰ πᾶν ἔτος αἱ γυναικες ὑποβάλλονται εἰς τακτικὴν ἀποκοπὴν τῆς κόρυτος των, διτας προμηθεύθησι τὰ νέα αὐτῶν φορέματα. Όλιγώτερον ἐπιζήτητα εἶναι τὰ μαύρα μαλλία, διότι εὐκόλως κατασκευάζονται πλαστα τουακτα διὰ τῆς βαφῆς. Οἱ ώραίοι ξανθοὶ πλόκαμοι πωλοῦνται ὑπὸ τῶν κομμωτῶν μέχρι 270 φράγκων τὸ χιλιόγραμμον, τὰ δὲ λευκὰ μαλλία διὰ τὴν σπανιότητα αὐτῶν φθάνουσιν ἐνίστε εἰς τιμὰς δύντες μυθώδεις, 10,000 φράγκα τὸ χιλιόγραμμον.

Ἐν Παρισίοις ὑπάρχουσι 1,900 κομμωταὶ, ἔχοντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν 2,730 τεχνίτας. Ὅταν τις συλλογίζεται διτε ἔκαστος τῶν πρώτων ἐρεῦσε ἀλάνθαστόν τι μέρον ἢ ἀλοιφήν πρός ἀναφύτωσιν τῆς κόρυτος, καὶ διτε καὶ τῶν δευτέρων ἔκαστος, ἥμα ἀγορίζεις ἴδιον κατάστημα, δὲν θὰ

λείψῃ νὰ κάμη τὴν ἐφεύρετιν του, ἀπορεῖ διτε ἀκόμη ὑπάρχουσι φαλακροὶ φαινόμενοι εἰς τὰς δούσι.

*** Δύο περιεργάτατοι νάνοι θέλουσιν ἐκτεθῆ προσεχῶς εἰς θέρευ τοῦ κοινοῦ ἐν Λονδίνῳ. Τούτων ὁ μὲν εἶναι γυνὴ, ὁνομαζούμενη μίτις Lucia Zarate, ὁ δὲ ἀνήρ, φέρων τὸ μεγαλοπετές ὄνομα στρατηγὸς Mite. Φαίνεται δὲ διτε τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα ὄντα ἔχουσι τὸ ἐλάχιστον ἐν τῷ κόσμῳ ἀνάστημα, διότι ἡ μὲν Lucia Zarate μόλις ἔχει βάρος 4 ἀγγυλικῶν λιτρῶν καὶ τριῶν τετάρτων τῆς λίτρας, ὥψος δὲ μόλις 20 δακτύλων, ὁ δὲ μικροσκοπικὸς στρατηγὸς βάρος μὲν 9 λιτρῶν, ὥψος δὲ μὴ ὑπερβαίνον τοὺς 21 δακτύλους.

Ἡ Λουκία Zarate ἐγεννήθη τῇ 2 Ἰανουαρίου 1863 ἐν San-Carlos τοῦ Μεξικοῦ ἐκ γονέων Μεξικανῶν, εὑρισκούμενων νῦν ἐν Λονδίνῳ, ἐλκρόντων δὲ τὸ γένος ἐξ Ἰσπανῶν ἢ μιγάδων καὶ ἔχόντων ἀνάστημα μέτριον. Πλὴν τῆς νάνου ἀπέκτησαν καὶ ἄλλα παιδία οὐδὲν ἔχοντα τὸ παρά φύσιν. Ἡ μίτις Λουκία εἶναι ἀσχημός, καὶ μόνον δλίγας ἀγγυλικὰς λέξεις γινώσκει· εἶναι δύμας ζωηρὰ καὶ νοήμων, καὶ εὐχαριστεῖται εἰς ἄκρον δίδουσα διαταγὰς εἰς δύο μεγαλιτέρους νάνους ὑπηρετοῦντας αὐτὴν καὶ τὸν σύντροφόν της. Διηγοῦνται διτε, διτε ἐγεννήθη, ἔθεσαν αὐτὴν τυλιγμένην ἐντὸς μαλλίων εἰς κινθάτιδιόν τι, καὶ διτε τὸ βάρος αὐτῆς τότε ἦτο τὸ 2 $\frac{1}{2}$ περίπου λιτρῶν. Ἐντὸς ἐνὸς δ’ ἔτους ηὔξηθη εἰς τὸ ἀνάστημα, ὅπερ ἔκτοτε διετήρησε. Καίτοι φαίνεται μεγάλην εὑρίσκουσα εὐχαρίστησιν νὰ παρατηρῇ τὰς κινήσεις δρολογίου, καὶ δὲν ἔλαθε καμψίαν παίδευσιν ἢ ἀνάπτυξιν, εἶναι δύμας δραστηριωτάτη καὶ τολμηρὰς πίθηκος, ἔχει δὲ πολλὴν δροιότητα πρὸς τὰ μικρόσωμα ἥδη τῆς οἰκογενείας τῶν ζώων τούτων. Πρὸ δέκα ἥδη ἐτῶν ἥρεται ἐκτιθεμένη εἰς τὸ δημόσιον τῶν Ἕνωμένων Πολιτειῶν.

Οἱ δὲ στρατηγὸς Mite ἐγεννήθη τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1864 ἐξ Ἀμερικανῶν γονέων ἐν τῇ κομητείᾳ Shenandoah ἐγγὺς τῆς Νέας Υόρκης. Οὗτος εἶναι ζενθόδε, εύσωμος, νοήμων καὶ εὐθύμως φαίνεται διτε ἔχει δηψυχήν ιδέαν περὶ τοῦ ἀτόμου του, καὶ πολλάκις δραγίζεται διὰ τοὺς οὐχὶ ἀθρόφρονας πρός αὐτὸν τρόπους τῆς συντρόφου του, ἢ ὄνομάζει Lucy. Κατὰ τὴν γέννησίν του εἶχεν ἀνάστημα 9 δακτύλων, βάρος δὲ ὀλιγώτερον μιᾶς λίτρας, ηὔξησε δὲ μέχρι τοῦ ὅγδου τῆς ἡλικίας του ἔτους, καὶ ἔκτοτε τὸ ἀνάστημά του ἔμεινε στάσιμον. Καὶ οὗτος δὲ ἔζετέθη τὸ πρῶτον εἰς τὰς Ἕνωμένας πολιτείας πρὸς ἥδη ἐτῶν.

Συνοδεύονται δὲ οἱ δύο οὗτοι νάνοι δύο ἄλλων πυγμαίων, τῆς μίτις Jenny Quigley ἐκ Γλασκώνης καὶ τοῦ μοιράρχου Foob, Αμερικανοῦ. Ἀλλ’ ἡ μίτις Lucia καὶ ὁ γένερας Mite μόλις φθάνουσιν ἔως τὰ γόνατα τῶν δύο ἄλλων.